

Patrick Fonteyne en Nadine Coene

Sinds twee afkalfeizoenen werkt de familie Fonteyne met continue temperatuurregistratie voor afkalfdetectie bij de 120 kalvende witblauwen.

Ras:	Belgisch witblauw
Aantal kalvingen:	120
Hoeveelheid gras:	35 hectare
Hoeveelheid mais:	12 hectare

Nadine Coene en Patrick Fonteyne

Zogen bij de moeder vanaf de tweede dag

Familie Fonteyne houdt vast aan zoogsysteem voor de opfok van de witblauwkalveren

Computer voorspelt kalving

Sinds ze met afkalfdetectie werken, zijn nachtelijke sessies voor Patrick Fonteyne en Nadine Coene voltooid verleden tijd. Met de continue temperatuurregistratie kunnen ze het afkalfmoment van hoogdrachtige witblauwkoeien precies voorspellen.

tekst **Annelies Debergh**

Van de straat af is hun witblauwbedrijf amper te vinden. Weinig laat vermoeden dat achter het grote herenhuis, vrij centraal in het West-Vlaamse Lo gelegen, ook een boerderij schuilhoudt. Patrick Fonteyne en Nadine Coene baten er al sinds 1990 hun witblauwfokkerij uit. Omdat de uitbouw van het bedrijf op die plek in omvang beperkt is, combineren ze de activiteiten in Lo met een tweede locatie in Bulskamp.

Biest in reserve

De focusgroepen bevinden zich allemaal in Lo. 'Alles kalft hier af', begint Nadine. Als de staldeur opengaat, volgt een aansenschakeling van bindplekken waar de kalvingen plaatsvinden. 'We laten alle kalveren ook nog zuigen bij de moeder. Zolang je alles goed opvolgt, lijkt ons dat nog altijd het beste opfoksysteem.' Tot de leeftijd van ongeveer drie maanden blijven de kalveren bij de moeder. Alleen niet de eerste dag. Daarvoor is naast de koeien een kleine ruimte voor-

zien waar de kalveren de eerste levensdag doorbrengen. Het kalf kan nog niet zogen, maar de koe kan het kalf wel zien, ruiken en likken. 'De eerste dag dienen we zelf de biestmelk toe', vult Patrick aan. Door de koe de eerste drie keer ook echt zelf te melken, komt de melkproductie meteen goed op gang. 'Het kalf krijgt zo zeker genoeg biest binnen maar ook niet te veel. Zo kunnen we van oudere koeien het overschot aan biest in de diepvries stoppen voor aanleg van een reserve.'

Voor het bewaren van die biest beschikt het bedrijf over een aparte diepvriezer. De biest wordt zorgvuldig gelabeld met naast het nummer van de koe ook nog eens de informatie of het om eerste, tweede of derde biest gaat en de datum van afkalven. 'Zelfs als we maar een halve liter te veel hebben, dan wordt die biest nog weggestopt', klinkt het resoluut. 'Door genoeg bedrijfseigen biest te verzamelen kunnen we insleep van ziektekiemen door gebruik van andere biest vermijden.'

Bij de familie Fonteyne ligt de focus op de periode voor en kort na het kalven. Zo tekende het bedrijf ook in om aan de slag te gaan als proefbedrijf voor het testen van het afkalfdetectiesysteem Cowsonweb. Het systeem werkt met continue temperatuurregistratie doorgeleid via internet. In de zomer kunnen drachtige dieren daardoor gewoon buiten, weliswaar in de nabijheid van de zender, blijven lopen.

Afkalfdetectie op afstand

'Kijk', illustreert Nadine achter de computer. Ze haalt op het scherm de temperatuurcurven van een dier naar voren. 'Die koe heeft tot gisteren buiten gelopen en omdat gisteravond de curve begon te dalen, hebben we haar naar binnen gehaald. We weten met zekerheid dat ze vandaag gaat kalven.'

'We komen nu nooit meer voor een verrassing te staan', geeft Patrick de voordelen van afkalfdetectie aan. 'Op voorwaarde dat koeien die kunnen kalven ook echt een zender dragen, kan de computer van elke koe het afkalfmoment bepalen. Zo hoef je ook 's nachts niet standaard meer de stal in te gaan.'

In de wintermaanden gaat Patrick wel nog soms het bed uit wegens de veelheid aan kalvingen in die maanden. 'Maar vooral in de rustiger zomermaanden ervaar ik het verschil. Vroeger gebeurde het soms dat ik gedurende meerdere weken 's nachts opstond om een koe te controleren. Nu is dat bijna altijd beperkt tot één nacht.'

Omdat het bedrijf veel werkt met natuurlijke dekkingen en niet alle afkalldata gekend zijn, is het belangrijk om de hoogdrachtige kudde goed op te volgen. Ook door de combinatie met het tweede bedrijf is de afkalfdetectie een goed hulpmiddel. 'Toen we vroeger naar het andere bedrijf gingen, moesten we altijd iemand zoeken om thuis een oogje in het zeil te houden. Dat valt nu allemaal veel gemakkelijker te organiseren.' Ook

Temperatuursensor is naast de staart bevestigd

De temperatuursdaling komt op de computer

Gelabelde biestvoorraad voorkomt tekorten

als we op reis willen gaan. ‘Zelfs op afstand kunnen we de kudde in de gaten houden.’

Voor de natuurlijke dekkingen maken Patrick en Nadine gebruik van zes ingeschreven stieren. Zo lopen in de weide onder meer zonen van Jonas, Fascinant en Bambino. ‘Bij de vaarzen hebben we afgelopen winter vooral ki gebruikt om zo een stier uit te sparen’, vertelt Patrick. De keuze viel op Kubitus de Bray. ‘Hij is niet zo luxe bespied als Adajio, maar weegt meer in de opfok. Zo past hij binnen ons fokdoel.’

Wat het streefdoel precies is in de fokkerij, kan deze witblauwfokker met één zin omschrijven. ‘Ik wil eindigen met een groot en zwaar dier, maar ook een dier

dat aan het einde van de rit voldoende goed van model is.’ Kruisen kwam er tot nog toe nooit aan te pas, en dat zal ook niet snel gebeuren. ‘Volgens mij zijn er binnen het witblauwras voldoende mogelijkheden om zware en grote stieren te vinden om mee verder te gaan.’

Fitter met gras

Naast de aanbouw van een nieuwe stal op het tweede bedrijf, is ook het rantsoen de afgelopen jaren enigszins bijgestuurd. Voor ruwvoerproductie verbouwen Patrick en Nadine 12 hectare mais en 35 hectare gras. Het bouwplan is voor de afwisseling nog aangevuld met aardappelen, wintertarwe en suikerbieten. ‘Vroeger gaven we in de winter dertig

procent gras en zeventig procent mais aan de koeien, maar het aandeel mais is teruggebracht naar vijftig procent.’ Patrick wijst op de zomer. ‘Op de weide zijn de dieren op hun best. Met een hoofdaandeel mais hadden we in de winter de indruk dat de dieren loom en lui werden. Met meer gras in het rantsoen krijg je een fitter dier.’

Groei van het bedrijf is geen doel voor de korte termijn. ‘We streven er elk jaar naar om minstens op 120 kalvingen uit te komen. Voor de rest willen we het bedrijf vooral goed laten draaien. Daar ligt volgens ons voorlopig de meeste winst. Kwantiteit en groei is één ding, kwaliteit en het in de praktijk goed doen is nog wat anders.’

Fokken op grote, zware en economische koeien met voldoende type

